

Pełnogłos

Autor: Halina Karaś

Pełnogłos – cecha fonetyczna właściwa językom wschodniosłowiańskim (rosyjskiemu, ukraińskiemu i białoruskiemu): grupy oro, olo, ere, ele między spółgłoskami odpowiadające polskim: ro/ró, ło/łó, rze/rzo/rzó, le (powstałe w wyniku metatezy prasłowiańskich grup TorT, ToIT, TerT, TelT, w których T oznacza dowolną spółgłoskę). Zob. Metateza. Pod wpływem tych języków pojedyncze formy z pełnogłosem – głównie zapożyczenia ukraińskie i białoruskie – mogą się pojawiać w gwarach polskich pogranicza wschodniego, np. w Przemyskiem: obor|oh ‘bróg, ruchomy dach na czterech słupach do składania siana’; pelewnyk ‘pomieszczenie na słomę, plewy’; pereskrynok ‘schowek z wieczkiem przy krótszej ścianie wewnętrznej skrzyni’; sołomiany ‘siennik’; na Zamojszczyźnie: koromysł ‘nosidła na wodę’; kałatuszka ‘tłuczek do robienia masła’; na Podlasiu: dzieławiek.